

ANKARAN, ponedeljek, 27. aprila 2026

En lep praznični dober dan vsem!

Verjamem, da nam je, zbranim na tem prostoru slovenske obale sredi prebujene narave na eni in sinjino morja ter neba na drugi strani, skupna pripadnost domačim krajem in ljudem, našemu narodu in državi Sloveniji. Želim si, da nas združuje spomin z navdihujočim poklonom časom in dogodkom, v katerih za vedno koreninijo svobodna domovina, sodobne vrednote in plemenita tradicija!

Spoštovane in spoštovani!

Prijazen pozdrav gospodu županu Gregorju Strmčniku, domačim in gostom!

Zgodovina naj bi bila učiteljica vseh nas, zato stopimo z mislijo v davno leto 1941, ko smo bili Slovenci pred tem, da izginemo. Tudi na primorskem dvorišču, kjer je Mussolinijeva politika že dve desetletji prej z vso uničevalno močjo mrcvarila v vseh porah tedanjega življenja in dela naših staršev in nonotov. Slovenska prosvetna in kulturna društva so bila na silo razpuščena, slovenske knjige so gorele na grmadah, domača imena in priimki so dobili popačeno italijansko obliko, prepovedano je bilo celo slovensko petje v cerkvah. Leta 1920 je gorel Narodni dom v Trstu. Fašističnim hordam so moči dodajali nacisti s svojimi oprodami in slovenskimi izdajalskimi hlapci. Zavedno ljudstvo je gotovi smrti lahko ubežalo le z odporom in Slovenci so se uprli. Zastavonoša tega upora, in upor je v sodobnem pojmovanju ena temeljnih človekovih pravic, je bila OF. V boju proti okupatorju je združila različne skupine, izpeljala narodnoosvobodilni boj in postavila mejnike slovenski državnosti. Bila je posebnost v razvoju odporništvu, česa podobnega ni bilo v nobeni drugi jugoslovanski pokrajini.

Spomin na upor proti okupatorju 85. let kasneje delimo v zelo nemirnih in nevarnih razmerah, v svetu, ki odslikava razburkano morje. V svetu na razpotju, ko človeštvo izbira med mirom in vojno! Ko gospodarijo tisti, ki imajo veliko denarja, orožja in moči.

»Vrženi smo na rob brezna«, je pred kratkim ocenil izjemni gledališki ustvarjalec in mirovnik Moni Ovadia in še, **da je za uničenje človeštva dovolj 600 jedrskih bomb. Našemu planetu jih trenutno grozi 12.500.**

Vse to, spoštovane in spoštovani, zagotovo poznate! In vidite tudi razmere znotraj domačih meja, ko lahko vsak dan slišite naštevaje brez sramu, tako v parlamentu, v medijih, s prižnic in izza gostilniških pultov, kako je pri nas vse zanič, kako je vse narobe v zdravstvu, šolstvu in socialni, kako se v gospodarstvu nič ne premika naprej, da so plače prenizke, da je korupcija na vsakem koraku. Poslušamo, ali tudi razumemo in se strinjamo? Ja, problemi ostajajo, nekateri že 30 let in več, ne da bi jih kdorkoli, katerakoli politika ali vlada, če hočete, vsaj začel razvozlavati. Pa vendar, ne smemo pozabiti, kaj vse imamo in kako dobro nam je v primerjavi z velikim delom sveta. Naj omenim le varnost. Naša država je, če gre verjeti organizaciji Global Peace, med najbolj varnimi v svetu. Morda bi si vendarle morali priznati, da živimo v dokaj dobri državi, z rešljivimi težavami in stiskami, da pa imamo določene težave in stiske v razmišljanjih, kako iz njih, čim hitreje in v dobro vseh, ne le peščice koristolovcev. In v tem, da gre lažje in hitreje s skupnimi močmi,

s sodelovanjem. Da gre v realnem prostoru ohraniti nacionalne vrednote in prednosti! In ne izgubiti občutka za skupnost! Ne izgubiti občutka za skupnost! **“Tudi najzahtevnejše probleme je mogoče reševati po poti dialoga, potrpežljivega in argumentiranega iskanja soglasja, brez merjenja moči,”** so besede spoštovanega prvega predsednika Slovenije Milana Kučana ob 30. obletnici samostojne države in še : **“Pomembno je biti načelen, ohranjati verodostojnost, iskati zaveznike in ne prilagajati stališč kratkotrajnim koristim.”** Na vseh celinah živi več kot 3 tisoč narodov, sem prebrala pred dnevi, svojo državo pa jih ima le 200 in ti narodi so nacije. Med njimi smo Slovenci z našo Slovenijo. Ne pozabimo tega! V pozabo pa ne smemo potisniti še marsikaj drugega. Partizanskega boja za domačo zemljo, za slovenski narod, jezik in kulturo. Pa tega, da so bili partizani v vrstah zmagovalcev druge svetovne vojne.

Ali, kot je pred današnjim praznikom zapisal podpredsednik slovenske borčevske organizacije dr. Ivan Svetlik: **“V partizanskih vrstah so se borili delavci, kmetje, uradniki, študenti in izobraženci. Borili so se verni in ateisti, vaščani in meščani, moški in ženske. Vse te razlike so bile nepomembne. Povezovali so jih globoko domoljubje, ljubezen do slovenstva, želja po svobodi.”**

In danes, spoštovane in spoštovani, kje so vse omenjene vrednote poštenosti, pravičnosti, solidarnosti in sodelovanja, ki nas zavezujejo k snovanju jutrišnjega dne? Našega, skupnega, za vse nas! Kam je potonil naš ponos? Za odgovornost gre, vsakega od nas do vsakega med nami, za skupno državo. Ne nazadnje naj bi bil pogled v preteklost spodbuda in sooblikovalec narodove samozavesti! Brez rušenja zgodovinskih pomnikov, ki danes motijo nekatere sodobnike oz. niso v sozvočju z njihovim ozkimi vrednostnimi merili!

Spoštovani, živite v občini z velikim srcem otoka zelenih zakladov. Na široko odpirate vrata potrebam po urejenem življenjskem in delovne okolju. V širšem prostoru vas poznamo po razvejanem gospodarstvu, ki ga krojijo pristaniška dejavnost Luke Koper, kmetijstvo in turizem in z veliko začetnico medicinska in zdraviliška dejavnost. Uspešna Bolnišnica Valdoltra je vaš sloves ponesla preko občinskih in državnih meja, podobno danosti Krajinskega parka Debeli rtič. Utrip vašega kraja bogatijo številni dogodki, srečanja in druženja ustvarjalnih ljudi vseh generacij, ki vam niso tuji dvojezičnost, medsebojno spoštovanje in sodelovanje. Prijazno besedo želim nameniti tudi vojašnici slovenskih pomorščakov, kjer domujejo pripadniki 430-ega mornariškega divizionu. Moj dragi pokojni oče, sam partizan pomorščak, jim je glasno priznaval, da pokončno nosijo svojo uniformo in častno ohranjajo ideale partizanov pomorščakov, prav tako pa znajo in zmorejo iskreno človeško dostojanstvo ter spoštljiv odnos do narodove preteklosti in nosilcev za narod in državo tako odločilnih časov.

Svetloba vedno premaga temo! In svetloba se vedno vrača, tako, kot po dežju vedno zasije sonce! Zato pogumno naprej! Pogumno in srečno, ob iskreni zahvali vsem vam, ki vztrajate! Hvala tudi, da sem vas danes lahko nagovorila! Lep praznični dan še naprej!

Mirjam Muženič